

ZŠ Cimburkova

shrnutí stávajícího stavu

Je Cimburačka segregovaná škola?

Na Cimburkovu chodí podle různých zdrojů mezi 70-90% Romů (zdroj: zpráva ČŠI, dokumenty školy, ústní vyjádření aktérů) . Na ostatních školách v rámci MČ se podle všeho jedná o jednotky romských žáků.

Neromské děti, které tuto školu navštěvují, pocházejí obvykle (ne vždy) z rodin ohrožených sociálním vyloučením, popřípadě se jedná o děti se speciálními vzdělávacími potřebami či výchovnými problémy vyžadující vyšší míru podpory.

Na Žižkově žije podle různých odhadů cca 2000 Romů (tj. 2,6% z celkového počtu obyvatel MČ, 74 559). Nebydlí koncentrovaně v uzavřeném ghettu, nelze ani mluvit o vyloženě romských ulicích apod., není tomu tedy tak, že by všichni bydleli ve spádové oblasti školy.

(Za Roma v tomto případě považujeme člověka, který se za něj sám považuje, aniž by se nutně k této příslušnosti za všech okolností (např. při sčítání lidu) hlásil, a/nebo je za takového považován významnou částí svého okolí na základě skutečných či domnělých (antropologických, kulturních nebo sociálních) indikátorů.)

Škola tuto svojí charakteristiku přijala a ztotožnila se s ní

“Škola se vlivem okolností již řadu let zabývá vzděláváním romských žáků a žáků z méně podnětného rodinného prostředí. Postupně se podařilo vytvořit komplexní výchovně vzdělávací program pro žáky ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Tento koncept vznikl z nutnosti řešit práci celé školy, která měla a stále má specifické složení žáku.” (preventivní program školy)

“3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

Škola nemá mimořádně nadané žáky.” (ŠVP Škola porozumení 2016MDU, ZŠ Cimburkova)

Srovnej s

“Školní vzdělávací program ZŠ Chelčického je koncipován tak, aby představoval rovnou šanci pro všechny žáky, kteří společně případně s podpůrnými opatřeními různých stupňů dosáhnou kýženého cíle vzdělávání. Jeho priority spočívají v tom, že bude poskytována péče všem bez rozdílu, ať už nadstandardní péče nadprůměrným žákům či podpůrná péče tak, aby všichni dosáhli svého maximálního rozvoje.” (ŠVP Na společné cestě 2016, ZŠ Chelčického)

“Školy také vytvářejí specifické programy a projekty ve spolupráci s lokálními neziskovými organizacemi, ať už jsou orientované na podporu volnočasových aktivit (různé jednorázové akce, zájmové kroužky včetně těch, které jsou zaměřené na budování romské identity a kultury), nebo na práci se žáky po skončení školy, tedy na psaní úloh a na doučování. Ve chvíli, kdy škola sezná, že je „školou romskou“ – což v případech nedávno „romizovaných“ škol není vůbec nic samozřejmého –, tyto aktivity prezentuje i navenek, a stává se tak čitelnou i těm, kdo v jejím sousedství nežijí. Na webových stránkách jsou prezentovány fotografie dětí, projekty zaměřené na inkluzivní vzdělávání, objevují se tam romská slova či slova jako komunita, sociální vyloučení apod. Je také typické, že taková škola explicitně vyzdvihuje svou otevřenost a vstřícnost vůči rodičům a dětem. Komunikují se tak znaky odkazující na specifickou identitu školy. “

Zdroj: Nekorjak, Souralová, Vomastková: Uváznutí v marginalitě: vzdělávací trh, „romské školy“ a reprodukce sociálně prostorových nerovností
http://sreview.soc.cas.cz/uploads/d5584d9fa64d97a2eb797f12e6897e3bbb28a041_Nekorjak%20soccas2011-4.pdf

Výhody a nevýhody segregace z pohledu školy

- + Zkušenosti pedagogů se vzděláváním a specifiky Romů
- + bezproblémové zajištění pedagogických asistentů
- + vyřešení problémů obtížné oslovitelnosti a dosažitelnosti členů romské komunity
- + vytvoření prostoru pro aktivity různých neziskových sdružení a organizací apod.
- neromské děti rodiče do školy nepřihlašují, přestože nejsou zásadní problémy s jejich soužitím s romskými dětmi
- možnost příliš chráněného prostoru, přílišného „opečovávání“ dětí
- ztížené integrační a konfrontační příležitosti s majoritou

(Koncepce školy ve školním roce 2017/18 a ve školním roce 2018/19,
<https://cimburacka.cz/wp-content/uploads/2018/08/koncepce-dokument.pdf>)

Počty přespolních* žáků (dle výročních zpráv)

Chelčického: 46 z 429 = necelých 11% (zdroj: výroční zpráva 2017/2018)

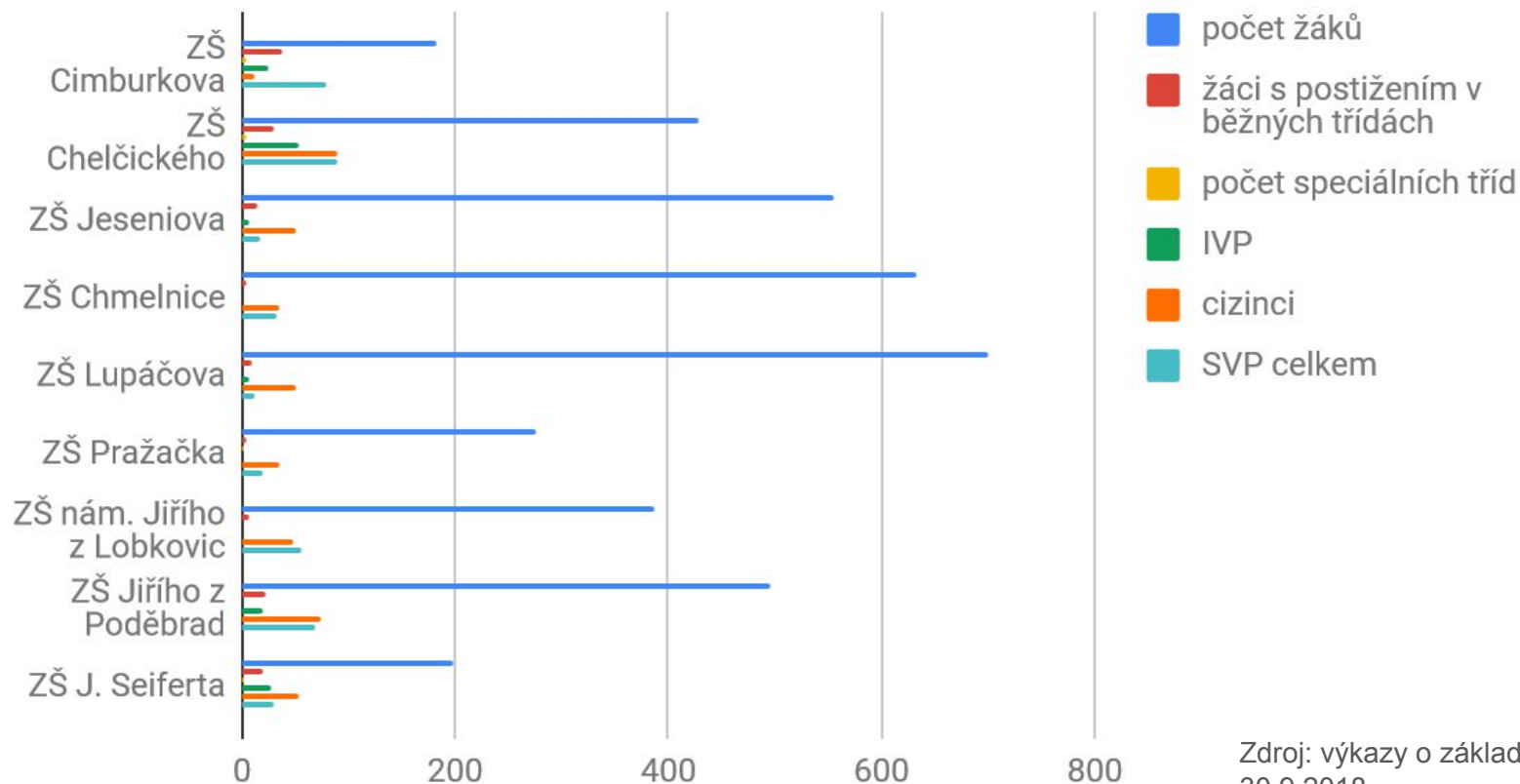
Praha 3 jako celek: **19%** (zdroj: demografická studie, 2016)

Cimburkova: 57 ze 187 = **30%** (zdroj: výroční zpráva 2015/2016)

Podle tvrzení některých aktérů je škola jednou z několika sběrných škol pro Romy z celé Prahy. Podle tvrzení školy jde pouze o formalitu spojenou s institucí trvalého bydliště, ale reálně údajně žáci z velké části skutečně žijí na Praze 3 (data, která by to potvrzovala, se nepodařilo zatím získat).

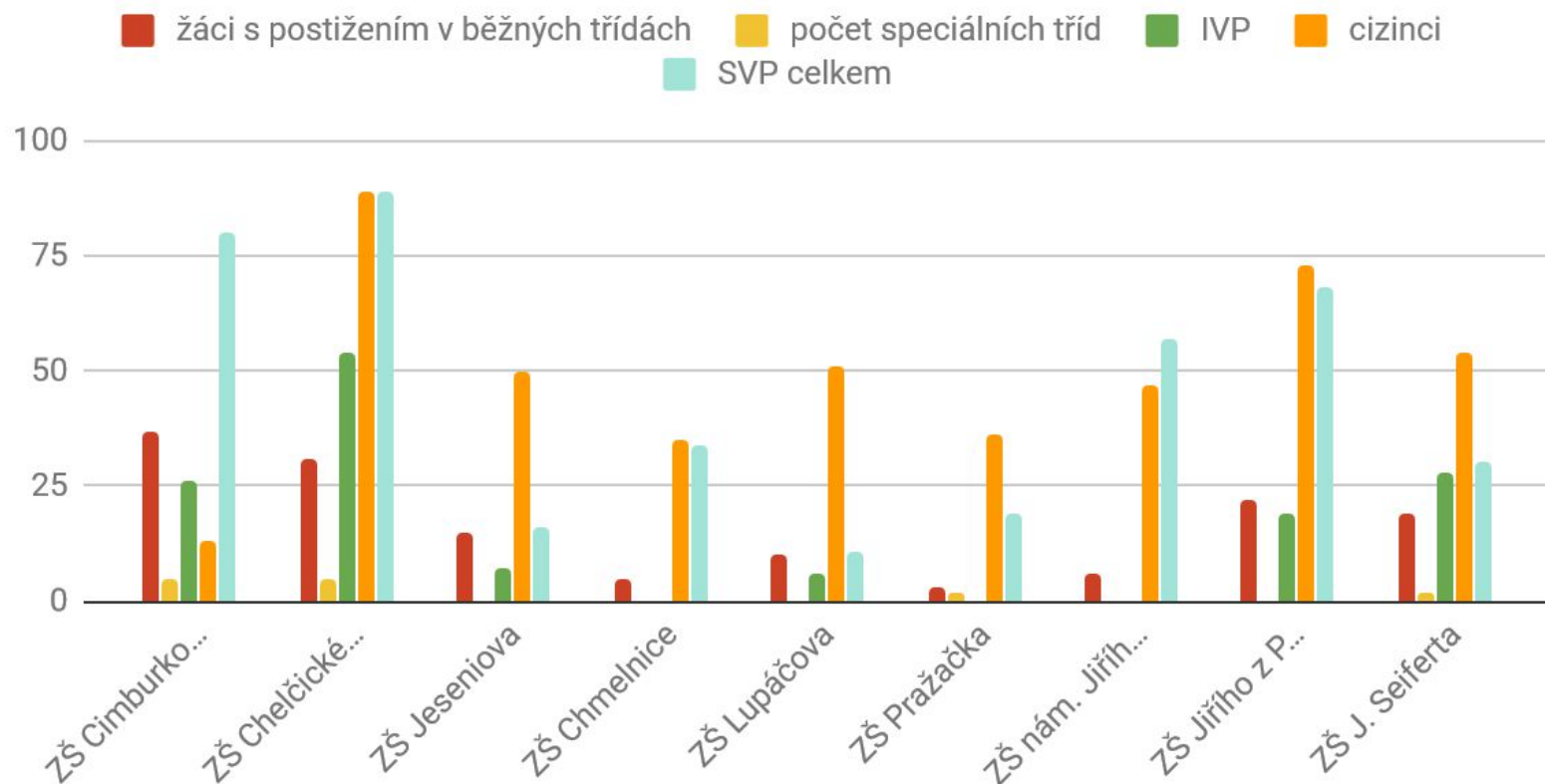
* myšleni žáci mající trvalé bydliště mimo Prahu 3, čísla pro zastoupení spádových a nespádových dětí nemáme v tuto chvíli k dispozici

počet žáků, žáci s postižením v běžných třídách, počet speciálních tříd, IVP, cizinci...

Zdroj: výkazy o základní škole M3 k 30.9.2018

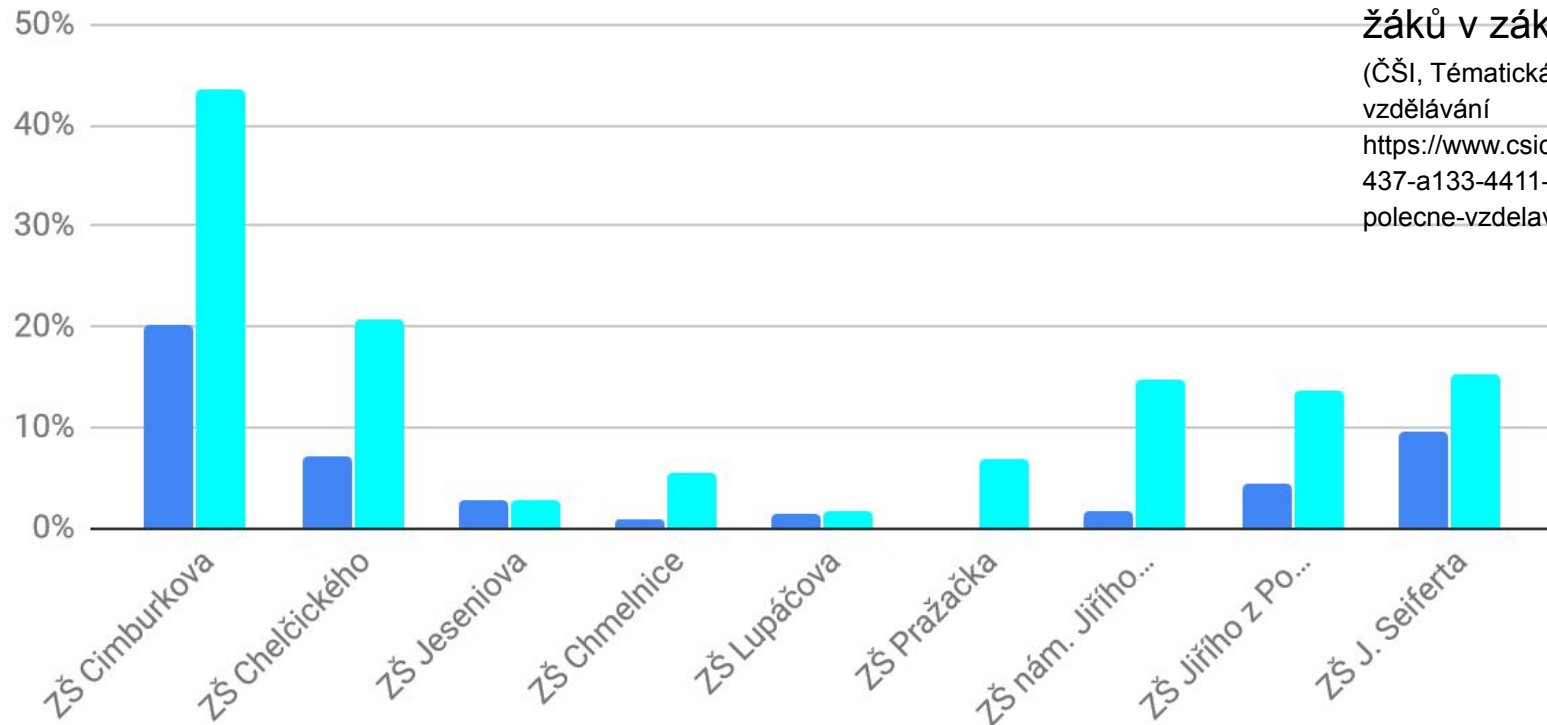
počet žáků, žáci s postižením v běžných třídách, počet speciálních tříd, počet speciálních tříd, IVP, cizinci...

Zastoupení žáků, žáci s postižením v běžných třídách

■ žáci s postižením v běžných třídách, procento z celkového počtu žáků

■ SVP celkem

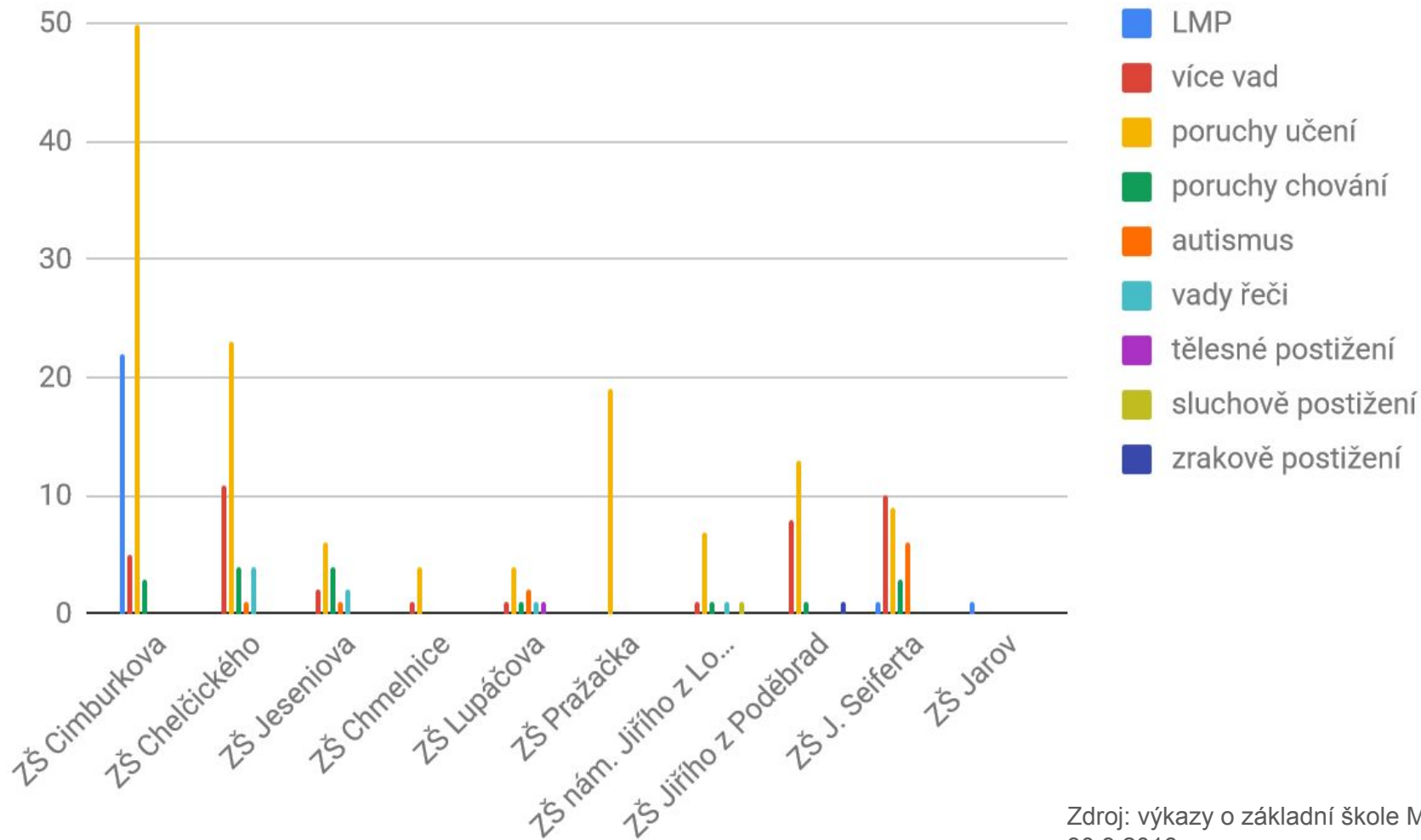

Podíl žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se dlouhodobě pohybuje okolo 11% z celkového počtu žáků v základních školách.

(ČŠI, Tématická zpráva o společném vzdělávání

<https://www.csicr.cz/getattachment/7734c437-a133-4411-b8b6-ed11776ad4fe/TZ-Spolecne-vzdelavani-16-10-2017.pdf>)

Zdroj: výkazy o základní škole M3 k 30.9.2018

Zdroj: výkazy o základní škole M3 k 30.9.2018

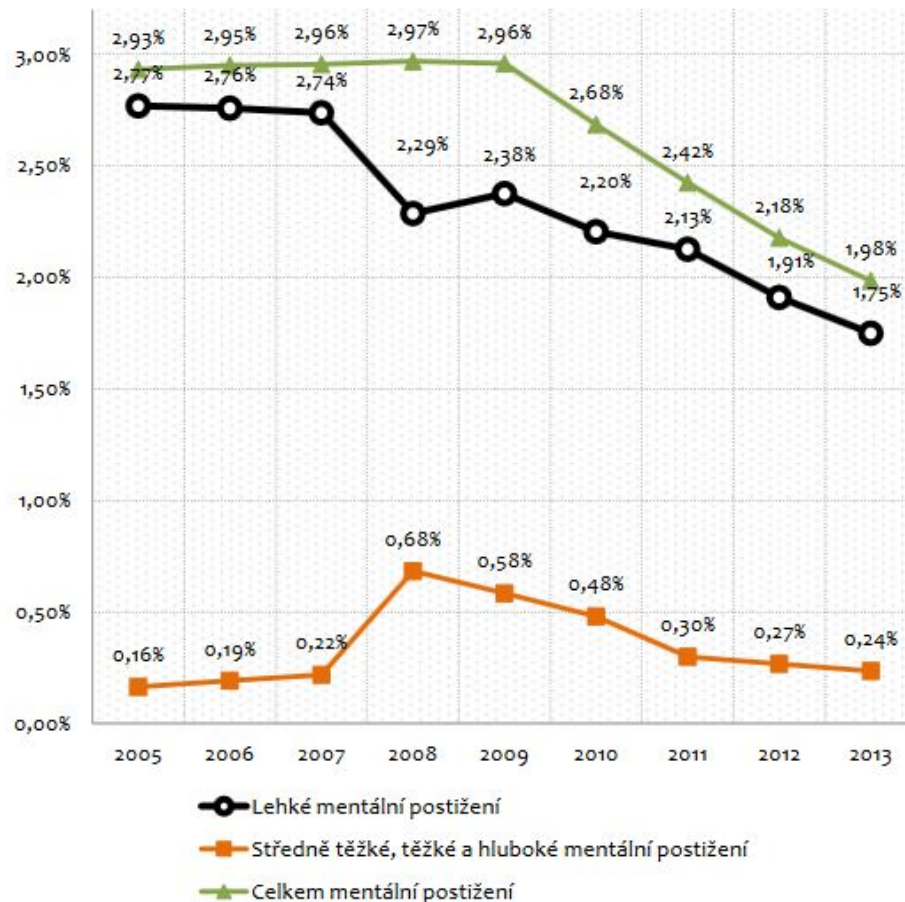
LMR, LMP

- víme, zda se nejedná o zdánlivou, sociálně podmíněnou mentální retardaci? (způsobena vlivem nepodnětného vnějšího prostředí, nejde o trvalý stav, může dojít ke zlepšení stavu)

Zdroj:

https://cosiv.cz/wp-content/uploads/2017/01/analyza_COSIV_nalepkovani_deti.pdf

Procentuální podíl dětí s diagnózou mentální postižení v základním školství v ČR

Vysoké absence

Z poslední zprávy ČŠI:

“Vysoký počet zameškaných hodin, včetně neomluvených; přes přijímaná opatření školy dlouhodobý problém s absencí některých žáků. Škola se potýká s poměrně vysokou mírou neomluvené absence (7 neomluvených hodin na žáka), na které se podílelo 17 žáků.”

(<https://cimburacka.cz/wp-content/uploads/2018/08/C%CC%8CS%CC%8CI-dokument.pdf>)

2015/2016: 350 neomluvených hodin v I.pol., 684 neomluvených hodin v 2. pol,

2017/2018: 487 neomluvených hodin v I. pol., 788 neomluvených hodin v 2. pol.

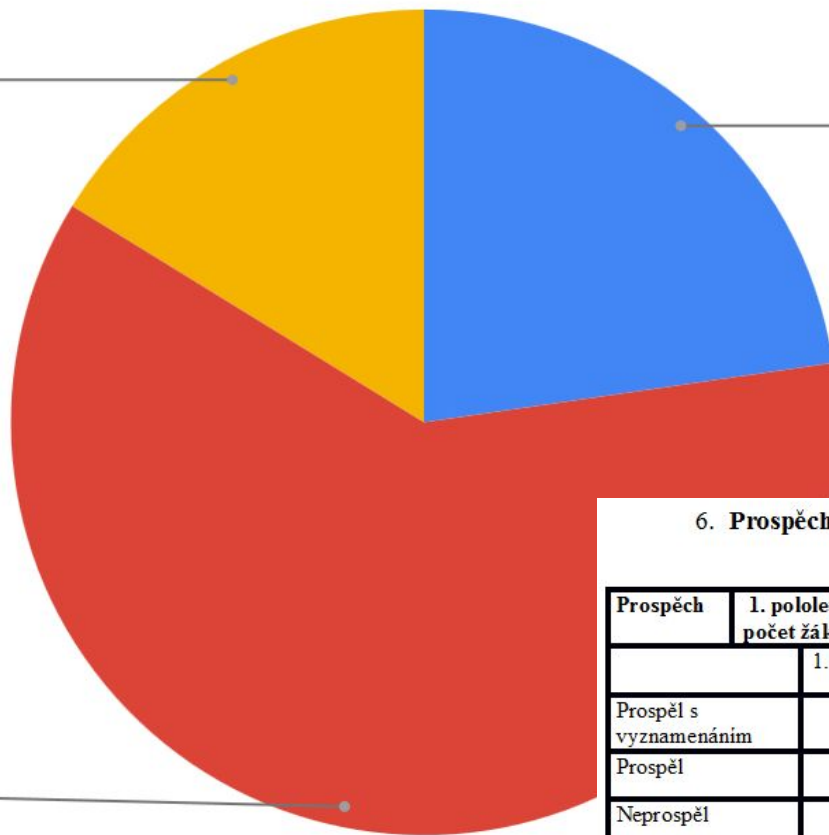
(dle výročních zpráv školy)

Prospěch v 2. pol. 2017/2018

neprospěl
16.2%

prospěl s vyznamená...
22.7%

prospěl
61.1%

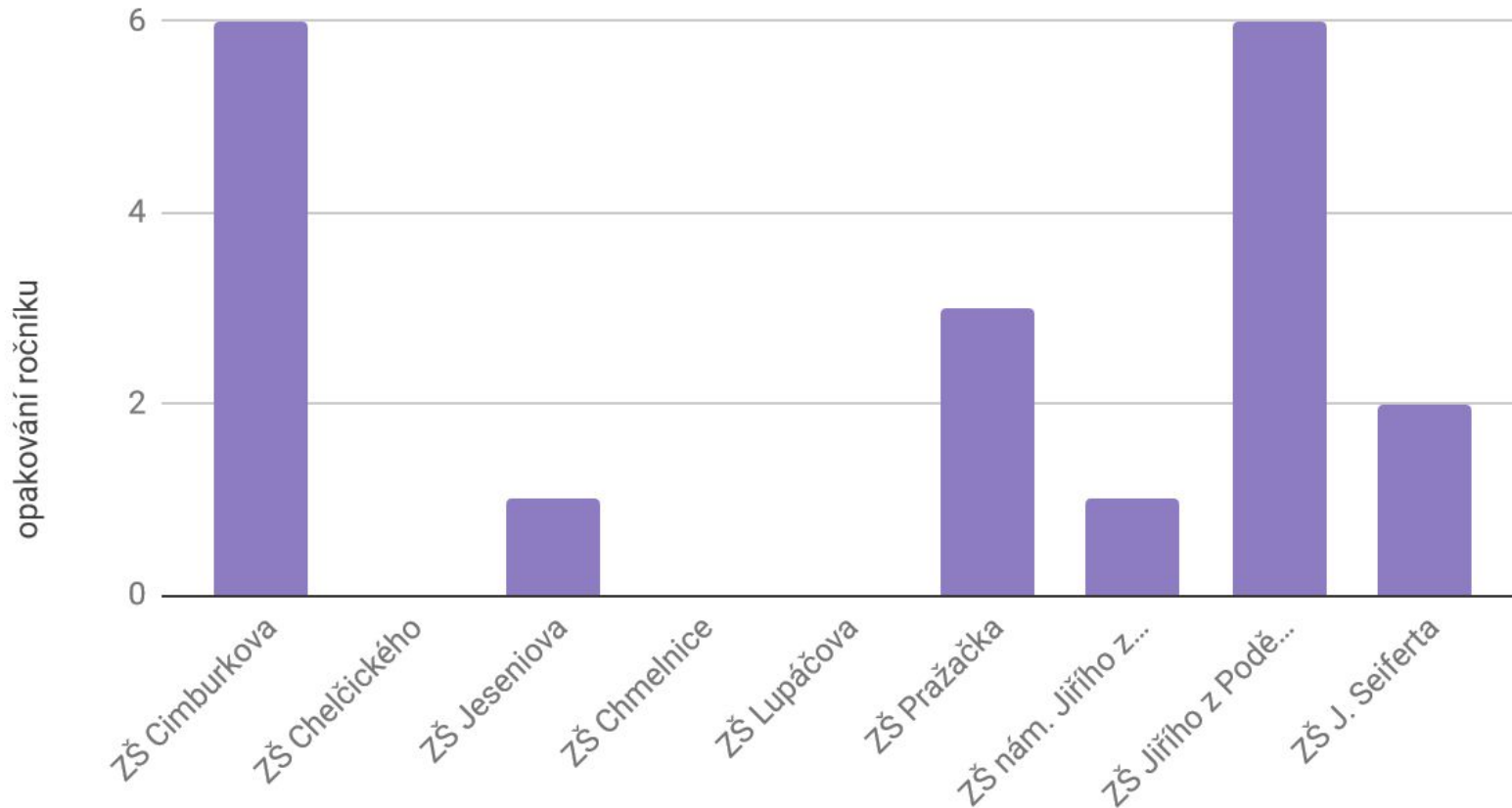
6. Prospěch žáků

Prospěch	1. pololetí počet žáků	2. pololetí počet žáků					
		1. stupeň	2. stupeň	celkem	1. stupeň	2. stupeň	celkem
Prospěl s vyznamenáním		44	4	48	39	3	42
Prospěl		35	47	82	49	64	113
Neprospěl		3	6	9	11	19	30

zdroj: výroční zpráva ZŠ Cimburkova za rok 2017/2018

opakování ročníku

Zdroj: výkazy o základní škole M3 k
30.9.2018

Pozn.: na zasedání KVV škola upozornila na nesoulad počtu žáků hodnocených "neprospěš" a žáků opakujících ročník, data byla překontrolována a sedí, školu jsem požádala o překontrolování matriky, k čemuž zatím nedošlo; je možné, že část žáků, kteří neprospěli odešla, část opakuje ročník a část postoupila z důvodu věku

Úroveň vzdělávání

- nemáme validní data a je velmi těžké je získat a srovnávat školy mezi sebou
- nicméně množství aktérů uvádí, že vnímá nízkou úroveň vzdělání žáků ze ZŠ Cimburkova (pochopitelně ne všech), a to i v oblastech jako je čtenářská gramotnost, slovní vyjadřování a úroveň písemného projevu
- škola sama v hodnotící zprávě (autoevaluace) uvádí:
“Jako nejhůře hodnocenou se ukázala oblast VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ, kde vyznačilo odpověď A pouze 33,33% nicméně i zde stejně jako ve všech ostatních oblastech, významně převyšuje počet odpovědí A (často, kvalitní, velmi dobrý, významná plus...) nebo B (někdy – méně často, méně kvalitní, dobrý, plusy převažují nad mínusy) nad odpovědi C (zřídka, málo kvalitní, vyhovující, podstatná mínus) či D (vůbec, nekvalitní, nevyhovující, zásadní mínus).”

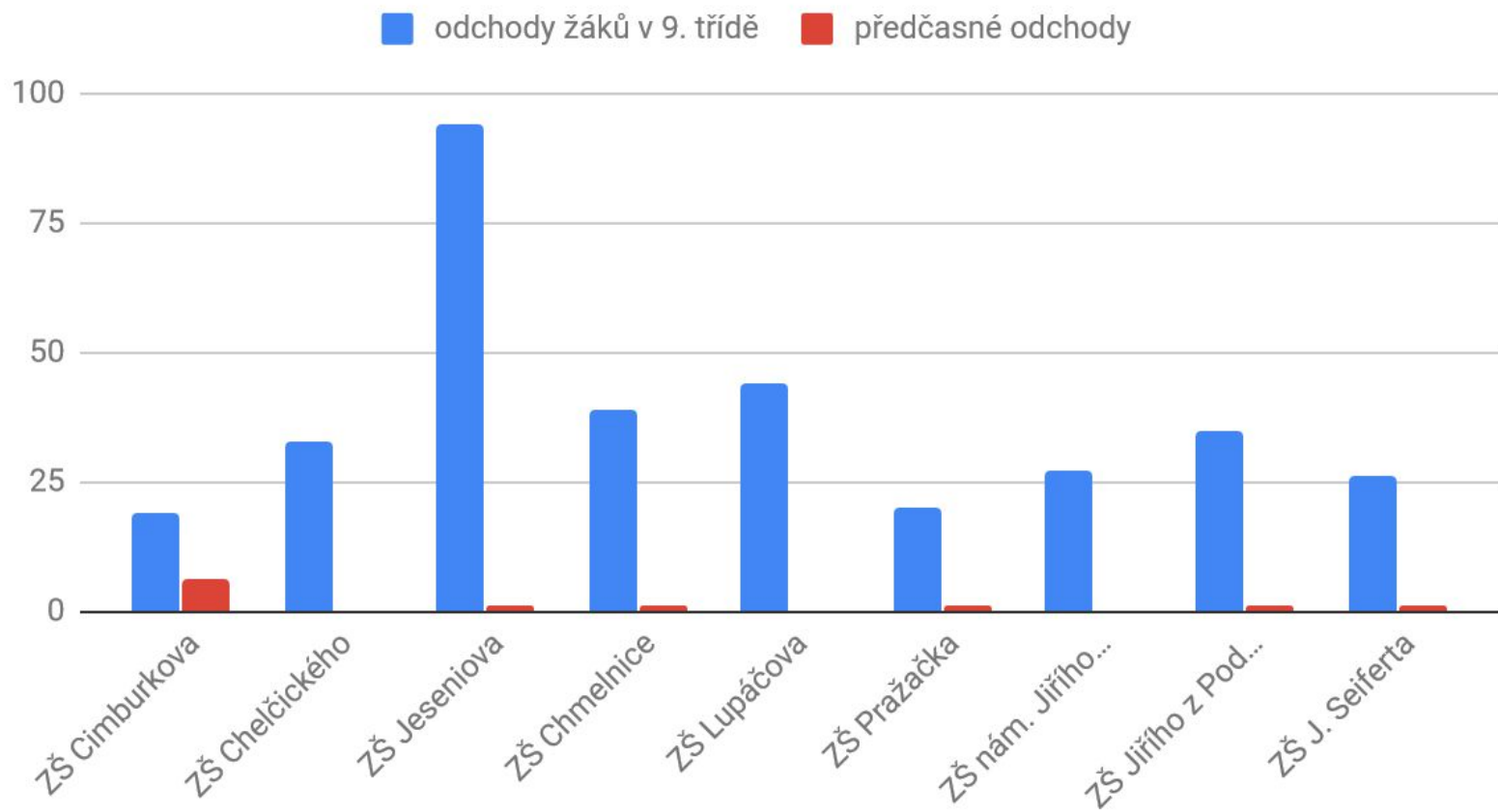
“Tedy i ty školy, které učí podle standardních vzdělávacích programů, pragmaticky přizpůsobují výuku a známkování pomalejšímu tempu podstatné části svých studentů. Toto tvrzení může být považováno za kontroverzní, nicméně na něj upozorňují i jiné výzkumy [například Hůle 2007; Amnesty International 2009]. “

Zdroj: Nekorjak, Suralová, Vomastková: Uváznutí v marginalitě: vzdělávací trh, „romské školy“ a reprodukce sociálně prostorových nerovností
http://sreview.soc.cas.cz/uploads/d5584d9fa64d97a2eb797f12e6897e3bbb28a041_Nekorjak%20soccas2011-4.pdf

“Segregovaná škola formálně škola zůstane školou základní, ale neformálně, podobně jako dříve školy zvláštní, se taková škola úrovní výuky nebo spíše nároky kladenými na žáky ze strany pedagogů stane školou zvláštní. ... Zkoumat výsledky jejích žáků bude velice obtížné a hodnocení úspěšnosti tohoto konceptu bude značně komplikované. Je docela dobře možné, že se dočkáme situace podobné jako v USA, kdy většina Afroameričanů má na základní škole za spolužáky pouze Afroameričany, nebo kdy má ve Francii velká část přistěhovalců ze severní Afriky vysokou školu, ale žádný zaměstnavatel absolventy z těchto vysokých škol nezaměstná.

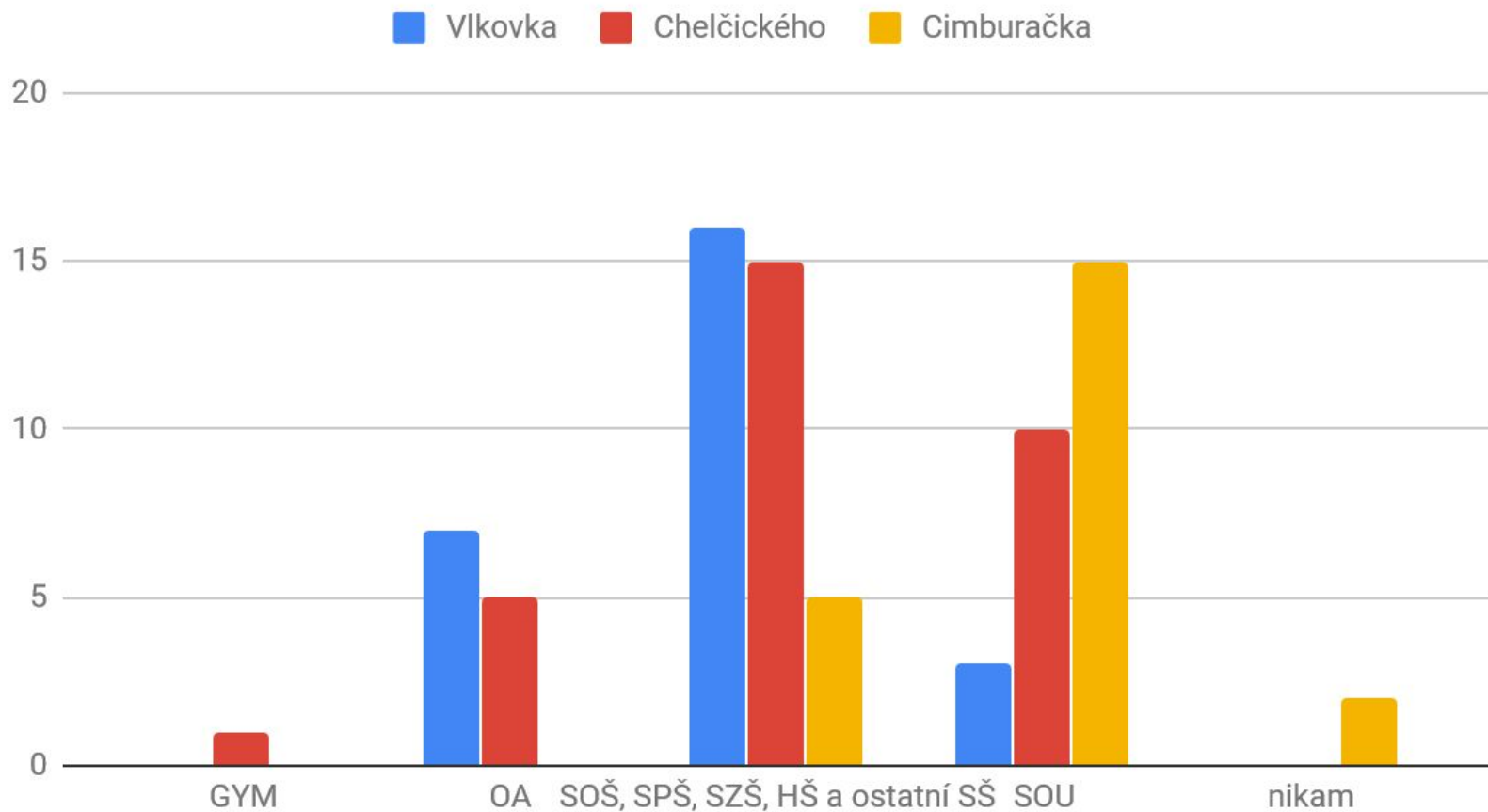
Zdroj: https://www.varianty.cz/download/docs/75_pojd-te-do-s-koly-ne-rovne-s-ance-na-vzde-la-va-ni-znevy-hodne-ny-ch-de-ti.pdf

Žáci odcházející v 9. třídě a předčasné odchody

Zdroj: výkazy o základní škole M3 k 30.9.2018

Odchody žáků 9. tříd

Klima školy - bezpečné prostředí - zásadní věc

Tabulka č. 12: III. *Vztahy ve třídě (klima)*

Zdroj: vlastní hodnocení školy

<https://cimburacka.cz/wp-content/uploads/2018/08/hodnoceni%CC%81-s%CC%8Ckoly-dokument.pdf>

Text otázky	odpovědi 1	odpovědi 2	odpovědi 3	odpovědi 4	odpovědi 5	průměr
<i>21. Mezi svými spolužáky jsem spokojený.</i>	63,31%	17,99%	12,23%	5,04%	1,44%	1,63
<i>22. Pomáháme si navzájem.</i>	54,68%	20,86%	10,79%	7,19%	6,47%	1,90
<i>23. Těším se do školy.</i>	32,37%	25,18%	12,23%	12,23%	17,99%	2,58

- rodiče se bojí dávat děti na jiné školy, deklarují obavy, že by docházka jejich dětí byla ještě nižší a zmiňují i situace, kdy se na jiných školách setkali s odmítnutím
- nutnou podmínkou desegregace je zajištění bezpečného prostředí

O co se opíráme, když říkáme, že to chceme změnit?

Strategie 2020: jedna ze tří priorit: snížit nerovnosti ve vzdělávání
“Charakteristickým rysem vzdělávací soustavy České republiky a zároveň jedním z jejích chronických problémů jsou přetrvávající a dále se prohlubující vzdělanostní nerovnosti mezi dětmi a mladými lidmi. V souladu se zjištěními řady domácích i zahraničních expertíz lze za jejich hlavní příčinu považovat především rozdílnou úroveň příležitostí a aspirací k učení, výrazně předurčenou zejména rodinným prostředím a dále prohlubovanou příliš časnou vnější diferenciací žáků ve vzdělávacím systému.”

“Silná závislost výsledků vzdělávání na rodinném zázemí úrovní žáka i na úrovni školy (tedy rozdělování žáků do výběrových a nevýběrových škol podle rodinného zázemí) je opakovaně dokladována mezinárodními srovnávacími výzkumy...a v posledních letech je intenzivněji vnímána i širokou veřejností. Replikace vzdělanostních nerovností přináší řadu negativních dopadů na jedince i společnost.”

(zdroj: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>)

MAP závěrečná zpráva

(<http://skolypraha3.cz/wp-content/uploads/2018/09/MAPzaverecnazprava24092018-protected-1.pdf>)

“Prioritními oblastmi z pohledu MČ jsou:

- 1. Rovné příležitosti ke vzdělávání, společné vzdělávání*
- 2. Pedagogové, jejich kvalita, role a prestiž, zaměstnanci škol*
- 3. Zkvalitňování, monitoring a hodnocení předškolního a základního vzdělávání*
- 4. ... “*

“Účastníci MAP dospěli ... ke shodě na společných prioritách rozvoje vzdělávání, kterými jsou:

- 1. Podpora inkluzivního vzdělávání v základních a mateřských školách ...”*

“Základní školy si uvědomují, že právě v oblasti inkluzivního vzdělávání mají jednu z největších rezerv ve své činnosti. 80% považuje tuto oblast za stěžejní pro svůj další rozvoj...”

Akční plán inkluzivního vzdělávání 2019-2020

(<http://www.inkluzevpraxi.cz/kategorie-verejna-sprava/1711-msmt-pripravilo-navrh-akcniho-planu-inkluzivniho-vzdelavani-na-obdobi-2019-2020>)

“Omezení segregačních procesů

Poslední bod této strategické cesty se zabývá snižováním externí diferenciací na úrovni předškolního, základního a středního vzdělávání. V praxi to znamená analyzovat vliv spádových obvodů na složení školních kolektivů s ohledem na socioekonomické postavení rodičů žáků či odlišné kulturní prostředí, ze kterého pocházejí, sestavit na základě výsledků šetření příklady dobré/špatné praxe a ty sdílet například se zřizovateli škol. V tomto směru bude užitečné hledat příklady dobré praxe také v zahraničí. Dále bude nutné realizovat šetření preferencí rodičů školáků při volbě školy. Žákům ohroženým předčasným odchodem ze vzdělávání bychom měli být schopni zajistit podporu a provázat jejich vzdělávání s programy na podporu zaměstnanosti.”

Nejde o to školu rušit.

Jde o to společně hledat cesty

- jak učinit všechny školy na Praze 3

vstřícnější k Romům

- jak v maximální možné míře naplňovat

vzdělávací potenciál žáků školy

- jak zvýšit atraktivitu ZŠ Cimburkova pro

neromské děti

Návrh složení expertní skupiny:

Irena Meisnerová, ředitelka ZŠ Cimburkova

Martin Dobeš, odborník Agentury pro sociální začleňování, žije na Praze 3

Dana Pražáková, Česká školní inspekce

Edita Janečková, ředitelka Nové Trojky, předsedkyně Komise sociálně právní ochrany dětí

Klára Laurenčíková, speciální pedagožka a předsedkyně České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání (ČOSIV)

Pavel Bily, třídní učitel přípravného ročníku ZŠ Cimburkova

Pavλίna Radlová, vedoucí azylového domu, zástupkyně ředitele R-mostů

David Tišer, odborník na sociokulturní specifika romských dětí a vzdělávání učitelů v této věci

Martina Chmelová, předsedkyně KVV, koučka, terapeutka, metodička vzdělávacích programů

Lucie Vítkovská, členka KVV a její expředsedkyně, ředitelka Sociální a ošetrovatelské služby Praha 8

Michaela Kučerová, členka KVV, koordinátorka vzdělávacích služeb pražské pobočky Člověka v tísní